

YTTRANDE

Till
Södertälje kommun
Samhällsbyggnadskontoret
151 89 Södertälje
E-post: sbk.plan@sodertalje.se

Förslag till Grönstrategi 2022-2030 för Södertälje kommun (Dnr: SBN-2022-00034)

Naturskyddsföreningen i Södertälje-Nykvarn ber härmed att få lämna följande synpunkter på rubricerade förslag till Grönstrategi 2022-2030 för Södertälje kommun.

Inledning

Vi vill börja med att säga att vi uppfattar förslaget till Grönstrategi (fortsättningsvis kallad Grönstrategin) som ett gediget arbete som vi tror kommer att uppfylla sitt syfte väl - men som också bör och kan komma till nytta därutöver. Till skillnad mot den "övergripande" Miljö- och Klimatstrategin så är den konkret och handfast, och därmed praktiskt användbar. Detta bör tillvaratas!

Bakgrunden till framtagandet av Grönstrategin anges vara "*ett identifierat behov av att värna om grönstrukturen då kommunen växer och utvecklas*". Den anges vidare utgöra "*kommunkoncernens styrande dokument för vägledning, beslut och styrning i kommunens arbete med biologisk mångfald, grön infrastruktur och ekosystemtjänster*". Allt detta är bra, liksom att den ska tjäna som ett underlag för kommunens utbyggnadsstrategi och samhällsplanering. Men vi menar att Grönstrategin också i viss mån ska vara styrande i dessa avseenden, liksom att dess roll ska förstärkas även relativt andra dokument som har en mer uttalat styrande roll.

Även om de kunskapsunderlag som delvis ligger till grund för Grönstrategin inte hör till remissen i sig så vill vi ändå här ändå passa på att berömma både Ekologigruppens "Spridningssamband" och Tyréns "Underlag" vad gäller såväl innehåll/fakta som framställningssätt. Ekologigruppens beskrivning av ekologiska spridningssamband och biologisk mångfald överensstämmer i hög grad med Naturskyddsföreningens syn på sådant. Tyréns redovisar mycket intressanta fakta kring lokalklimat, vatten och översvämningsrisker, grönstrukturens inverkan på vindar och en del annat som vi tycker borde behandlats något mer i Grönstrategin. Vi återkommer till en del av detta.

Konkreta synpunkter

Med detta sagt vill vi ge följande synpunkter, framförda utan specifik ordning.

I Grönstrategins inledande del (sid 7) finns rubriken Globala, nationella och lokala mål. Här avhandlas globala och nationella mål - men de lokala saknas helt! Bör såklart åtgärdas!

Apropå "lokalt" så behandlas frågan om lokalt klimat - men vi tycker det saknas en analys och beskrivning av hur byggnaders storlek, riktning och utformning kan bidra till ett inte bara "trivsamt" samhällsrum utan även till ett "klimatvänligt". Förutom det arkitektoniska så har ju utformningen vad gäller anpassning till sådant som solceller en betydelse, om än inte just till det lokala klimatet så till det nationella! De flesta tillskott av förnybara energikällor är positiv!

Grönstrategin tar upp klimatuppvärmningen och behovet av klimatanpassning. Vi menar att möjligheterna att inte bara påverka det lokala utan även det storskaliga klimatet också bör få en plats. Visserligen är Södertälje en "liten lort" i det stora hela - men liksom varje individs beteende har en roll så har även enskilda kommuner det. Många individer, många kommuner, nationer ... den samlade effekten kan bli stor! Alla kan dra sitt stå till stacken, t. ex. vindkraft.

Att nyttja lämpliga områden för vindkraft gynnar såväl lokalt som nationellt (och globalt!). Ett i viss mån likartat område vad gäller lokalt kontra globalt är livsmedelsförsörjning. T. ex. så kan utnyttjandet av bra

odlingsmark och klimat i Skåne gynna inte bara lokalt. Detsamma fast i miniatyr gäller faktiskt Södertälje! Här finns jordbruksmark av olika kvalitet – men ändå har det historiskt tagits liten hänsyn till sådant när det förekommit "behov" av mark för såväl bostäder som verksamheter.

Ett färskt exempel är området strax väster om Pershagen där det inte var den högkvalitativa åkermarken som stoppade exploateringen för verksamheter – utan förekomsten av salamander på det intilliggande Kärret. Trots sitt namn berörs frågan om ianspråktagande (eller ej) av jordbruksmark knappast alls i Grönstrategin. Detta tycker vi ska åtgärdas. Saken har förstås också bäring på frågan om Sveriges självförsörjningsgrad vad gäller livsmedel. Samma sak gäller frågan om skog, skogsbruk och dess roll.

Grönstrategin tar på sid 10 upp kommunens ägande av mark – och skriver om "*strategiska markinköp*". Det berörs även på sid 24, där det talas om att "*under planprocessen kan ekologiskt viktiga områden bevaras genom att undantas från exploatering och sparas som natur- eller parkmark*". Det är lovligt – men förbleknar i relation till (behovet av) företags mark för fr a verksamheter (logistik, lager, industrier ...). Det är ju f n (och kommer att fortsätta vara) ett stort tryck på mark för sådant i Stockholms kringkommuner (inte minst Södertälje och dess granne Nykvarn) i takt med att sådan mark i Stockholms kommun tas i anspråk för bostäder.

Och dessa kommuner tycks välkomna denna utveckling (intäkter från markförsäljning, kommande arbetstillfällen och skatteintäkter). Sammanfattningsvis anser vi att ett resonemang inte bara kring kommunala förvärv av mark utan av avyttring av kommunens mark bör föras – där det senare är ett väsentligt större område (problem?) än det förstnämnda.

På sid 25 m. fl. behandlas konflikten vid tätortsnära natur vad gäller ianspråktagande för bostäder mm kontra bevarande av biologisk mångfald och behoven av invånarnas *rekreation och friluftsliv*. Vad gäller det senare, rekreation och friluftsliv, anser vi att Grönstrategin "fegar" lite och tycker att ämnet, om än känsligt, bör behandlas på ett mer rättframt och framträdande sätt.

Vi tycker också att sådant som anpassning för cykling samt leder för cykling och gående också bör få en mer framträdande roll. Relaterat till detta är när "*Riktlinjer för planering*" avhandlas. Så här står det: "*En analys av grönområdets rekreativa värden behöver göras vid översiktlig planering och detaljplanering när de riskerar att påverkas negativt direkt eller indirekt.*" Även här tycker vi att Grönstrategin intar en alltför defensiv ställning; rentav passiv. Istället bör den ha en proaktiv roll, dvs att (även) ha en styrande roll; att föreslå åtgärder som gynnar rekreation.

På sid 26 listas förslag till utredningsområden för naturskydd. Bland det vi verkligen tycker ska ingå är Mörkö. Även om (eller kanske på grund av att!) i stort sett hela Mörkö ägs av en enda markägare så känns det verkligen relevant ta ställning till detta. Även områdena söder om Uttran samt skogsområdena söder om Hall bör övervägas.

Avslutning

Vi avslutar med det vi inledde med: en eloge till ett gediget arbete! Vi ser fram emot vad den ytterligare bearbetningen kan ge. Något vi speciellt vill nämna är de illustrativa kartor som förekommer, såsom kartan över biologisk mångfald, parker och naturområden, grönområden med god ljudmiljö inom 300 m, skyfallshantering och värmekarta. Visserligen gå allt detta att ses i sin helhet i kommunens digitala kartsystem, men i och med att de som här är "inbakade" och kommenterade på relevant plats så gör de verkligen mycket för läsbarhet och förståelse.

Slutligen vill vi upprepa och betona det vi anförde inledningsvis: Grönstrategin ska inte bara utgöra ett underlag för samhällsplanering och byggande utan också i viss mån vara styrande i dessa avseenden. Dess roll bör också förstärkas relativt andra dokument som har en mer uttalat styrande roll.

Södertälje den 29 april 2022
Naturskyddsföreningen i Södertälje-Nykvarn

Lars Ljungdahl
Remissansvarig, 0705-669519, info@photronik.se